

Socialtjänsten behöver bli bättre på att undvika att stora starka härliga hjärtan torkar ut pressas till russin.

Som familjehem finns det två saker som framförallt är komplicerade att ta upp med sin familjehemssekreterare, det ena är den ekonomiska ersättningen och det andra är möjlighet till avlastning. I min studie sa flera familjehemsföräldrar att de har suttit på möten med personal från socialtjänsten som har sagt: *”Det viktigaste av allt det är att man har ett stort hjärta”*. Jag kände igen det från vår egen tid som familjehem och eftersom det är en stor geografisk spridning mellan familjehemsföräldrarna i min studie och mig, så skulle det kunna gå att dra slutsatsen att det är en uppfattning som är ganska utbredd inom socialtjänsten.

Det är sant, visst behövs ett stort hjärta för att bli familjehem. Men betyder det att omtanken och engagemanget för de barn som placeras är en drivkraft som är stark nog att klara alla situationer som uppstår? Är omsorgen om det barn som placeras i familjen tillräcklig stark för att orka med vardagen som familjehem? Kommer det stora hjärtat att skydda mig mot min egen stress, problem med relationen för vi inte har tid för varandra längre och när min 12åriga son gråter och säger *”Mamma du har förstört mitt liv, jag vill inte att han ska bo här längre!”*

Det är härligt att vara familjehem, det är skönt att se hur det placerade barnet utvecklas och det är roligt att känna stoltheten svälla över den fina familj som vi är allihop tillsammans. Men när orken försvinner, blir det svårare att kunna ta tag i de där guldklimparna i vardagen och riktigt njuta av hur fint det blänker. Det är lätt att de små guldkornen, som skulle kunna bli något vackert, försvinner i känslor av stress över att pengarna inte räcker, stressen av att inte orka göra mitt allra bästa för barnen och stressen över inte kunna vara mig själv, utan förvandlas till ett tjatmonster för att få allt att fungera.

Realistiska ekonomiska förutsättningar och tid för återhämtning är oerhört viktigt som familjehem. För du ska orka ge, ge och ge av dig själv till det placerade barnet, det biologiska nätverket och alla möten med socialtjänsten, BUP och skola. Som familjehem är ni en familj i ett hem, ni är ställföreträdande föräldrar och syskon som ska försöka bygga en trygg, kärleksfull och stark relation med det barn som placeras i familjen. För relationer det är det viktigaste verktyget som finns inom människovårdande yrken och dit räknar jag både familjehem och personal inom socialtjänsten. Det är genom relationer som vi kan arbeta för förändring. Jag har hört socialtjänsten prata en hel del om vikten av mentalisering, med enkla ord betyder mentalisering: förmågan att förstå sig själv och hur det kan vara för andra människor, det handlar om känslor, tankar och avsikter. Jag är inte så insatt i mentalisering, men jag vet att det inte räcker med att förstå hur det kan vara för någon annan, du behöver kunna använda dig av den förståelsen och hitta ett bra samspel med personen. Barn som placeras har ofta en svår problematik, om de verkar ”normala” på ytan så sker det ändå en påverkan när de placeras. En familjehemsförälder kan pressa sig själv till det yttersta för att vilja hjälpa barnet som haft det så svårt och vilja leva upp till socialtjänstens, skolan, de biologiska föräldrarnas krav och förväntningar, visa för alla och sig själv att jag har ”det stora hjärtat”. Men när människor pressar sig själv för mycket, kan det ”stora hjärtat” torka ihop till ett russin och som ett russin är det svårare att sätta sig in i andra personers känslor och hitta bra sätt att hantera situationer på. Som ett skrynkligt litet stenhårt russin finns det inget mer att ge och orken räcker bara till att överleva.

Det finns en oro från både socialtjänsten och från familjehemsföräldrar att det barn som placeras ska känna sig utanför gemenskapen i familjehemmet, om umgänget med de biologiska föräldrarna inte fungerar och de skulle åka till en avlastningsfamilj. Men det behöver inte vara negativt, det kan i stället ses som en möjlighet genom att barnet får ett större kontaktnät med fler vuxna som engagerar sig! Om det placerade barnet av olika skäl inte kan åka från familjehemmet, kan det lösas med att kontaktpersonen kommer till familjehemmet och låter det placerade barnet få vara kvar i sin normala omgivning, men familjehemsfamiljen får chans att åka bort för återhämtning.

Russinet behöver fyllas av ny energi för att kunna bli ett härligt stort starkt hjärta igen och eftersom alla inom familjehemsvården blir vinnare då, behöver socialtjänsten kunna fånga upp familjehemsföräldern i god tid och arbeta förebyggande. Mentalisering är inte bara ett verktyg för att förstå ”klienter” och barn som omhändertas, det borde fungera på familjehemsföräldrar också...

Eva-Lena Edholm

Konsult, föreläsare och handledare

www.evalenaedholm.se

Läs också min blogg:

www.evalenaedholm.se/blogg